

En synlig velfærdsstat

Vi skal være varsomme med, hvad vi kalder ting, mennesker, handlinger, da navne konnoterer noget og leder vores tanker og forventninger til hinanden et særligt sted hen. Det at begreber er medskaber af virkeligheden, har sociologen Pierre Bourdieu og hans ”elev” Loïs Wacquant beskæftiget sig med i mange publikationer.

Wacquant har i årevis forsket i fattigdom i et komparativt perspektiv. Han har lavet feltarbejder i Chicago, Paris og Rio de Janeiro. Alle steder for at undersøge de marginaliseredes vilkår og ikke mindst, hvordan staten influerer på disse.

Hans fund er interessante, når talen drejer sig om ”ghettoer”. En ghetto er for de fleste enslydende med noget farligt, høj kriminalitet og utryghed. Beskrivelsen passer også meget godt på ghettoen i USA, hvor begrebet har sit ophav. Her er ghettoen lig med bandekriminalitet, vold, mord, og de færreste hvide har lyst til at besøge en ghetto på egen hånd.

Netop hudfarven er central, hvis man vil forstå den amerikanske ghetto, der altovervejende huser sorte, og hvor ghettoen har stærke bånd til den historisk forankrede problematiske relation mellem sorte og hvide. En anden problemstilling er, at den amerikanske ghetto er et farligt sted på grund af den fraværende stat. I den amerikanske ghetto finder vi ikke som i

Europa socialkontorer, arbejdsløshedscentre mv., der lokalt skal hjælpe borgerne med at blive selvforsørget. Fraværet af staten fører til, at al den frustration, marginaliserede borgere retteligt føler, dirigeres mod naboer og medborgere. Frustrationen manifesterer sig som fx bandekriminalitet, og følgen er, at disse boligområder er farlige steder at befinde sig – for dem, der bor der, og for os andre, der er på besøg.

Vredens retning

I Europa, og især i Skandinavien, har vi modsat USA ikke blot en helt anden historie, når det drejer sig om etnicitet, men også en nærværende stat. Staten er repræsenteret vidt og bredt, også i de boligområder, hvor de samfundsøkonomisk set svage stillede borgere bor. Her er socialkontorer, diverse projekter målrettet forskellige typer af problemer mv., så når borgerne her føler frustration (hvad de naturligvis gør), har staten repræsentanter, som borgerne kan rette frustrationen imod.

Derfor giver det ikke mening at tale om ghettoer i de skandinaviske lande (og ifølge Wacquant i Europa i det hele taget). Disse boligområder er ikke ghettoer i en amerikansk forståelse, da de slet ikke er farlige som den amerikanske, sorte ghetto er. Derfor skal vi passe på med at bruge ghetto-betegnelsen, da dette begreb så entydigt kædes sammen med vold og

utryghed og derfor kan have den (utilsigtede og negative) følge, at almindelige borgere ikke tør bevæge sig ind i disse boligområder. Selve betegnelsen (og den amerikanske virkelighed, so betegnelsen konnoterer) kan således medvirke til at skabe en ny virkelighed i Europa/Danmark, der øger afstanden mellem borgere med forskellige økonomiske situationer.

Argumentet om, at en lokalforankret aktiv socialpolitik og tilbud om indsatser målrettet mod borgere, der fx er arbejdsløse, er nødvendig, skyldes således ikke kun, at indsatserne antages at hjælpe til at løse de problemer, de er sat i verden for at løse. En aktiv tilstedeværelse af staten er også vigtig, da det giver borgerne i disse områder mulighed for at rette deres vrede det rigtige sted hen: mod statens og dens repræsentanter (både fagprofessionelle og politikere) frem for mod naboer og medborgere. Vreden kan således rettes mod de personer, der konkret har mulighed for at gøre noget ved de forhold, der avler frustration.

Så længe staten er aktivt til stede, har vi således ikke ghettoer i Danmark, og det er et forhold, vi skal værne om, så vi kan færdes frit. Også i boligområder med en høj koncentration af arbejdsløse. ■

*Nanna Mik-Meyer, antropolog
lektor ved Institut for Organisation, CBS*

KLUMMEN (LAT. COLUMNA)

Psykolog Nyts klummetekster skrives på skift af seks personer, som har fået frie hænder til at ytre sig om tendenser i det moderne liv og samfund. Skribenterne repræsenterer vidt forskellige fagområder – og opgaven lyder ikke på at skrive om psykologi.